

ІНФОРМАЦІЯ

про стан виконання Угоди між Департаментом освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації та комітетом Одеської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України на 2021-2025 роки
(Доповідач - голова Одеської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України Любов Корнійчук)

Відповідно до законів України «Про соціальний діалог в Україні» та «Про колективні договори та угоди» **протягом 2023 року продовжувала діяти** Угода між Департаментом освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації та комітетом Одеської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України на 2021-2025 роки (далі - **Угода, обласна Угода**).

Сьогодні ми звітуємо про хід виконання обласної Угоди за 2023 рік у закладах освіти, де діють первинні профспілкові організації галузевої Профспілки. Звітний період повністю припав на повномасштабну війну. Саме в цей важкий час застосування положень обласної Угоди сторонами колективно-договірного регулювання на місцях, стало одним із важливих важелів з допомогою яких у переважній більшості випадків позитивно вирішували питання, пов'язані з трудовими договорами працівників, оплатою їхньої праці, регулюванням робочого часу та часу відпочинку.

З метою створення умов для забезпечення стабільної діяльності закладів освіти, регулювання виробничих, трудових відносин, режиму праці і відпочинку, організації навчального процесу в різних форматах комітет Одеської ОО ППОНУ :

- забезпечував нормативними документами з питань трудового законодавства профспілкові органи підвідомчих організацій Профспілки, проводив навчання з питань законодавства про працю, застосування його норм у період війни;

- спрямовував звернення в органи державної влади, співпрацював з керівниками закладів освіти та органами управління освітою з метою попередження порушень норм чинного законодавства та прийняття нових законодавчих актів, які звужують права працівників освіти і науки.

Так протягом 2023 року направлено звернення Міністру освіти і науки України Оксена ЛІСОВОГО щодо окремих положень Візії майбутнього освіти і науки України; звернення Міністру освіти і науки України та Голові Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій щодо зауважень та пропозицій до законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти», реєстраційний № 9600 від 10.08.2023; 2 звернення до Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці щодо збереження середнього заробітку за педагогічними та науково-педагогічними працівниками, які проходять військову службу в особливий період;

2 звернення до керівників органів управління освітою та 3 звернення роботодавців з питань трудових відносин.

Протягом травня-жовтня були проведені зустрічі з профактивами територіальних громад області, на яких розглядалися питання атестації педагогічних працівників за новим Положенням про атестацію педагогічних працівників, наразі представники Профспілки у складі робочої групи МОНУ працюють над змінами і доповненнями до вже чинного Положення.

Комітет Одеської ОО ППОНУ своєчасно доводив до відома комітетів Профспілки зміст нормативних документів, що стосуються соціально-економічних інтересів працівників освіти та осіб, які навчаються, проводив роз'яснювальну роботу з питань оплати праці та трудових відносин під час воєнного стану, також протягом року в підвідомчі організації спрямовувалися роз'яснення ЦК Профспілки, МОНУ, Мінсоцполітики.

Інформація про зміни законодавства постійно доводилася до організаційних ланок Профспілки електронною поштою, оперативно розміщувалася на сайті Одеської ОО ППОНУ, поширювалася на сторінці у фейсбуці, у групах, створених у мобільному додатку вайбер.

Так протягом 2023 року надано 253 роз'яснення, проконсультовано за усними та письмовими зверненнями 267 працівників, підготовлено спрямовано у заклади освіти 45 інформаційних бюлетенів.

Для попередження порушень норм чинного законодавства здійснювали громадський контроль за додержанням законодавства про працю в установах та закладах освіти, співпрацювали з органами управління освітою ТГ.

Водночас варто зауважити, що не вдалося уникнути такого негативного явища як масові відпустки без збереження заробітної плати та простій: проведений моніторинг трудових відносин свідчить, що в закладах освіти територіальних громад 1198 працівників знаходились у вищезазначених відпустках, у закладах вищої, фахової передвищої та професійно-технічної освіти - 2112 працівників; відправлені на простій із виплатою мінімальної виплатою 2/3 посадового окладу 2344 особи.

Комітет співпрацював з Департаментом освіти і науки, Одеською академією неперервної освіти, Радою ректорів Одеського регіону в організації та проведенні заходів, спрямованих на підвищення професійної майстерності педагогічних та науково-педагогічних працівників. Це конкурс «Учитель року - 2023», конкурс на здобуття Премії Одеської ОО ППОНУ молодим ученим у 2023 році.

Комітет Одеської ОО ППОНУ, виконуючи свої зобов'язання за Угодою, здійснював громадський контроль за своєчасною і в повному обсязі виплатою заробітної плати, в тому числі за період відпусток.

Працівники виконавчого апарату комітету порушували питання оплати праці на зустрічах з представниками місцевих рад, органів управління освітою, зокрема: Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації та Департаменту освіти та науки Одеської міської ради, начальниками відділів/управлінь освіти Визирської сільської ради,

Чорноморської селищної ради, Фонтанської сільської ради; Роздільнянської міської ради, Великомихайлівської селищної ради, Березівської міської ради. Протягом року проводили моніторинг стану дотримання законодавства і положень обласної Угоди у сфері оплати праці та вживали заходи за фактами виявлених порушень, спільно з Департаментом постійно аналізували залишки освітньої субвенції.

Підсумкові дані моніторингів за рік направляються підвідомчим профспілковим організаціям та їхнім соціальним партнерам для вжиття заходів реагування, окремі показники публікуються в газеті «Освітнянський профспілковий вісник».

Аналіз моніторингів з оплати праці свідчить, що переважній більшості закладів освіти не виконували положення обласної Угоди щодо виплати надбавки за престижність педагогічної праці у розмірі не менше 20 %. Зокрема, у максимальному розмірі 30% надбавку виплачували всім педагогічним працівникам лише в 7 територіальних громадах та Одеській академії неперервної освіти Одеської обласної ради, у 18 територіальних громадах в розмірі 20-30%, у всіх від 5 до 20%.

Стимулюючі виплати за високі досягнення в праці здійснювали в 29 територіальних громадах. Керівникам методоб'єднань, кращим педагогічним працівникам, які підготували переможців олімпіад, конкурсів, Малої академії наук, спортивних змагань, переможцям конкурсів «Кращий педагогічний працівник», «Учитель року-2023», «Вихователь року», «Творчий учитель», «Педагогічна надія», ювілярам, за підготовку до нового навчального року тощо виплачували премії в розмірах від 10 до 180% посадового окладу, встановлювали надбавки, нагороджували грамотами.

Важливими напрямками та пріоритетами роботи комітету та уповноважених з охорони праці Одеської ОО ПІОНУ у 2023 році було сприяння створенню безпечних умов праці та навчання в умовах війни, проведення роз'яснювальної та консультативної роботи щодо дотримання вимог законодавчих та інших нормативно - правових актів з охорони праці в умовах воєнного стану.

До Дня охорони праці для профспілкових працівників та інших відповідальних за охорону праці працівників проведено онлайн-семінар «Нагальні питання безпеки праці і навчання». За участю представників Головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області проведено семінар «Реформа соціального страхування: здійснення страхових виплат».

В інформаційних бюлетенях комітету висвітлювалися питання:

- Нещасні випадки під час війни: як розслідувати за новою процедурою;
- Матеріальна допомога на оздоровлення під час воєнного стану;
- Новий Закон України «Про систему громадського здоров'я».
- Зміни порядку проведення медичних оглядів працівників;
- Ментальне здоров'я – щасливе життя.

Працівники виконавчого апарату обласної організації надавали роз'яснення та здійснювали громадський контроль за безкоштовним проходженням медичних та психіатричних оглядів. На жаль, безкоштовне проходження медоглядів забезпечено засновниками лише в 53 територіальних громадах, в 4 громадах було оплачено частково. За власний рахунок проходили медогляд працівники освіти 22 територіальних громад та всіх закладів обласного підпорядкування. Вартість медоглядів складала від 68 грн до 1000 грн. Як бачимо, сума чималенька для невисокої зарплати освітян.

З метою підтримки здоров'я працівників Одеською ОО ППОНУ у 2023 році були укладені договори на придбання путівок та організовано на пільгових умовах оздоровлення 123 працівників у санаторіях України та безкоштовний сімейний короткотривалий відпочинок 32 сімей області в ДЗОВ «Знамя» обласної організації.

У зв'язку з недостатнім фінансуванням закладів освіти серед проблемних питань, що потребують вирішення, залишаються питання атестації робочих місць за умовами праці і відповідно встановлення доплат та додаткових відпусток; забезпечення спецодягом і спецвзуттям працівників; відсутність у штатних розписах закладів освіти посад спеціалістів з охорони праці, недостатність коштів на облаштування укриттів та встановлення пожежної сигналізації.

Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам, передбачені статтями 57 та 57-1 Закону України «Про освіту» в основному виконуються.

Грошову винагороду за сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків у розмірі посадового окладу отримали всі педагогічні працівники закладів ЗЗСО, ЗДО, ЗПО в 51 із 79 територіальних громад, у 13 із 19 закладах вищої, фахової передвищої та професійно-технічної освіти. Не отримали грошову винагороду педагогічні працівники Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.

Порушено права 33 мобілізованих педагогічних та науково-педагогічних працівників у частині збереження середнього заробітку до 22 листопада 2023 року. Прикро, що в окремих громадах воїни ЗСУ, які захищають Україну, змушені відстоювати свої права в судовому порядку.

Надзвичайно важливою в період повномасштабної війни є матеріальна допомога освітянам, особливо тим, що постраждали від російської агресії. Матеріальну допомогу на оздоровлення непедагогічним працівникам виплачували в 63 територіальних громадах; в усіх закладах вищої, фахової передвищої та професійно-технічної освіти, окрім Ізмаїльського державного гуманітарного університету, ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти», Березівського вищого професійного училища, ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг ПНПУ».

Протягом 2023 року відповідно до колективних договорів 630 осіб отримали матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань згідно із заявами на загальну суму 1721,8 тис. грн.

У вересні 2023 року з дотриманням усіх заходів безпеки відбулася XI обласна спартакіада серед працівників освіти – членів Одеської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України. Вперше в історії цих спортивних змагань захід проводився в умовах воєнного часу. Взяли участь у спартакіаді 14 команд: 12 від територіальних організацій Профспілки та 2 від первинних профспілкових організацій закладів вищої освіти.

З метою задоволення духовних інтересів та розвитку творчих здібностей освітян проведено обласний літературний конкурс «Україна незламна», присвячений боротьбі українського народу проти російських окупантів за незалежність і територіальну цілісність України. Поетичні твори 29 учасників увійшли до однойменної збірки, яка наразі готується до друку.

Кошти на культурно-масову, фізкультурно-спортивну та оздоровчу роботу були перераховані роботодавцями лише профспілковим організаціям двох ЗВО та трьох ТГ на загальну суму 3223,63 тис. грн.

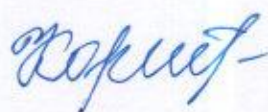
Сторони Угоди сприяли укладенню колективних договорів та галузевих угод на територіальному рівні. Станом на 1 січня 2024 року кількість охоплених колективним регулюванням працівників складає 100 % від загальної кількості працюючих у територіальних громадах, ЗВО, ЗФПО та ЗПТО, де діють первинні профспілкові організації Профспілки працівників освіти і науки України.

Майже в усіх територіальних громадах укладені галузеві територіальні угоди між органами управління освітою ТГ та комітетами територіальних організацій Профспілки, крім Бородінської, Кулевчанської, Плахтіївської, Петропавлівської, Саратської, Чорноморської селищної територіальних громад. В чотирьох територіальних громадах на даний час триває переговорний процес щодо укладання угоди на відповідному територіальному рівні.

Сторони роботодавців на запити профспілкових органів надавали інформацію щодо фінансування галузі, стану виплати заробітної плати і стипендії, інших соціально-економічних питань.

Майже в усіх закладах та установах освіти дотримуються прав та гарантій діяльності профспілкових органів. Органи управління освітою, керівники закладів та установ освіти забезпечували безготівковий порядок сплати членських внесків, сприяли проведенню навчання профспілкових кадрів та активу, організації зустрічей зі спілчанами.

Голова Одеської обласної організації
Профспілки працівників освіти
і науки України

Любов КОРНІЙЧУК